

8.3.5 Rodinná symbolika a partnerky jako samostatná kategorie

Rodina je pro odsouzené významným pilířem, ke kterému se často během svého trestu upínají. Není třeba žádného rozsáhlého výzkumu (byť tyto výzkumy existují), aby bylo možno konstatovat, že v průběhu jedincova uvěznění se rodinné vztahy, ať už manželské/partnerské, nebo rodičovské, stávají značně zranitelnými, což prokazují jak výpovědi samotných odsouzených (srov. např. Hedin 1986), tak empirické studie (Bloom, Cohen 1981, Daniel, Barret 1981, Koenig 1985). Pro partnerky znamená uvěznění jednoho z nich zpravidla nemožnost intimního kontaktu, nemožnost vstupovat do každodenních interakcí, sdílet zážitky, povinnosti a vše, co je potřebné pro udržení a posilování partnerského svazku. Mnoho, ať už manželských, nebo partnerských svazků tak nevydrží, neboť návštěvy nejsou dostatečnou motivací. Existují však páry, které se pravidelně vídají v rámci návštěv, vyměňují si korespondenci, čímž se snaží do jisté míry udržovat manželství či partnerský vztah. Jejich snaha je posilována záměrem pokračovat v manželském/partnerském životě i po propuštění odsouzeného.

Je však třeba vzít v potaz, že vězeňské návštěvy postrádají autenticitu komunikace, stejně jako nejsou schopny plně saturovat potřebu soukromého kontaktu s rodinou. Jakákoliv interakce zde navíc probíhá nejen v omezené formě z hlediska fyzického, ale je také časově limitována (Fishman 1990). Sami návštěvníci zažívají pocity úzkosti, obavy a vyčerpání, což snižuje kvalitativní úroveň návštěvy, která je často označována jako artificiální a emocionálně náročná (Christian 2005, Comfort 2003, Dixey, Woodall 2012, Pleggenkuhle, Huebner, Summers 2018).

Někteří odsouzení dokonce aktivně hledají partnerku v průběhu svého trestu poté, co se s původní partnerkou rozejdou, nebo se ona naopak rozejde s nimi (což je varianta častější). Využívají tak seznamovacích inzerátů, oblíbeným periodikem pro tyto účely je například Spirit. O tom hovoří odsouzený Kamil.

Kamil: „Tam se napíše, že hledáte někoho. Někdy je tam přímo napsáno, že to je někdo s nevyřešenou minulostí, někdy je tam napsáno aktuálně ve výkonu trestu. Já jsem se ve vězení taky seznámil. Zkusil jsem to přes Čas na lásku ve Spiritu, ale to nevyšlo. Nakonec jsem se seznámil přes někoho, když jsem byl na přerušení

Tetování rodiny provedené na týlu hlavy. Odsouzený si nechal vytetovat jméno dcery právě na toto místo, protože měl dceru neustále v hlavě. Myšlenky na rodiny a blízké provázejí odsouzené každodenně, omezený kontakt s rodinou patří mezi nejpalčivěji pociťované deprivace.

trestu, tak jsme se pak se slečnou venku i viděli a už za mnou byla i na návštěvě. Je jí 25, je ještě taková nezkušená. Já jsem tedy nikdy neměl moc rád mladý holky, nemusel jsem je, protože ony nemají ty zkušenosti a já jsem samostatný.“

Velmi intenzivně prožívají odsouzení odtržení od vlastních dětí, neschopnost plnohodnotně plnit roli rodiče do jisté míry narušuje jejich představu o maskulinitě, činí je slabými. Odsouzení – otcové touží často po tom udržovat vazby se svými dětmi i během uvěznění, mnohdy jim to ale není umožněno ze strany manželek/partnerek, případně není možné vídat vlastní děti na bázi pravidelnosti (Lanier 1987, Hairston 1987). Rádi by věděli o tom, co jejich děti dělají, stále vyjadřují potřebu své děti zabezpečit a je pro ně značnou ranou to, že jsou jejich děti od nich samotných odtrženy. Často zdůrazňují to, že jejich (bývalé) partnerky vytvářejí na straně jejich dětí „lživou představu o nich samých“, což často vede k tomu, že jim není umožněn kontakt s dětmi vůbec. Někteří však sami aktivně nevyhledávají přítomnost svých dětí, nikoliv proto, že by je dostatečně nemilovali, ale proto, že se necítí být dostatečným vzorem a nechtějí, aby je děti viděly ve zranitelné pozici, v pozici vězně, který není

Jména a data narození jsou dnes nejčastějším odkazem k rodině, nemusí se však vždy jednat o děti, někteří bezdětní odsouzení mají například vytetovaná jména synovců či jiných příbuzných. Všeobecně však platí, že příbuzní v dětském věku bývají častějším motivem tetování než dospělí příbuzní (s výjimkou matek).

Rodinná symbolika je často umisťovaná na levou časť hrudníku, tedy, jak říkají sami odsouzení, tzv. „na srdce“, neboť zobrazuje jejich srdci nejbližší osoby. Významnost těchto symbolů je zde nezpochybnitelná.

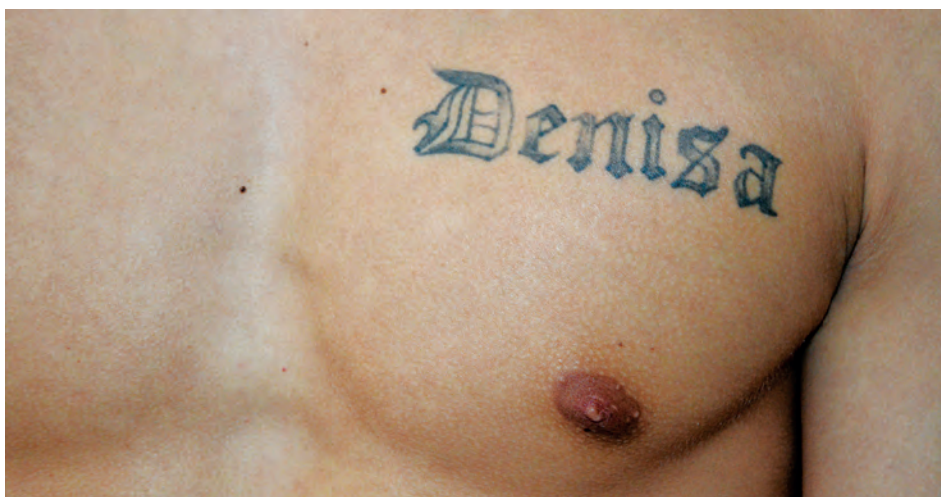
Setkat se je však možné i s případy, kdy si odsouzený nenechává tetovat jméno, ale nechává si tetovat zástupný symbol, například srdce, které odkazuje k určitému členu rodiny či partnerce.

Častěji je zástupný symbol srdce doplněn i o počáteční písmeno (či iniciály) osoby, k níž odkazuje.

schopen reprezentovat žádoucí předobraz sebe sama. Mnohdy jsem během svého výzkumu nabyla dojmu, že pokud odsouzený selže v situaci posilování své pozice a self v rámci vězeňského prostředí, je to pro něj méně bolestné než představa, že by takto selhal v očích vlastních dětí.

Kontakt s vnějším světem je pro odsouzené velmi důležitý. Clemmer (1940) a Richards (1978) se domnívali, že míra prizonizace a zkušenost odsouzeného je závislá na vazbách s vnějším světem. Ačkoliv Clemmer (1940) se domníval, že zájem o rodinu klesá s délkou času stráveného za mřížemi, Richards (1978) v tomto ohledu dochází k jinému závěru, neboť se domnívá a zároveň zdůrazňuje, přičemž já se k jeho pojetí na základě vlastního několikaletého výzkumu přikláním, že udržování a rozvoj komunikace s vnějším světem, a tedy rodinou především, je klíčovým elementem udržování psychického zdraví a určité úrovně wellbeing především v případech odsouzených s dlouhým trestem. Ale ať už se jedná o dlouhý či kratší trest (zdráhám se použít výraz „krátký“, neboť za vězeňskými mřížemi není nic takového, co by se jevílo jako krátká doba), v případě všech odsouzených je jednou z nejvýznamnějších deprivací (bolestí) z uvěznění to, že jim někdo chybí, že někoho postrádají a není v jejich silách danou situaci změnit.

Jména partnerek a manželek jsou také často umísťována na srdce. Ne vždy se jedná o aktuální partnerky, často jsou to první lásky odsouzených, případně ženy, kdy vztah s nimi se pro odsouzeného stal z nějakého důvodu výjimečným.

